

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE MEMBRIS ECCLE-||SIAE MILITANTIS,|| TRIBVS LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

Praefatio In Libros Tres De Membris Ecclesiae Militantis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53880)

PRAEFATIO
IN LIBROS TRES
DE MEMBRIS ECCLE-
SIÆ MILITANTIS.

ECCLESIA CATHOLICA,
 optime Lector, unigenitum Deo mi-
 litans, atque, ut Scriptura loquun-
 tur, terribilis, velut castrorum aci-
 es ordinata, tribus potissimum ordinibus militum,
 Christo auctore, distinguitur. Alij siquidem in
 hoc diuino exercitu Clerici, alij Laici dicuntur:
 Quidam etiam sunt, tum ex Clericis, tum ex Lai-
 cis, qui certis symbolis ac functione ab utrisque di-
 stincti, tertium ordinem faciunt, ac Regulares,
 siue Monachi nominantur.

Ordo primus ac nobilissimus Clericorum, vel
 Duces habet, vel Ducum ipsorum famulos & ad-
 ministros. licet enim Imperator Ecclesie primus
 ac summus, Christus ipse sit, tamen quod non so-
 lum in terris, sed etiam in caelis, & apud inferos
 magnos exercitus habeat, quodque solis caelestibus
 praesentiam suam, ut par est, aspectabilem praebeat,

A A a 5 Vica-

Vicarium Imperatorem, ac Ducem exercitui, qui est in terris, Apostolum Petrū, eiusq̄, successores summo cum imperio, & potestate præfecit. Ergo Romanus Pontifex hæres Apostolorū Principis, castra cælestia in terris ducit, Christumq̄, ipsum nobis mortalibus quodammodo representat.

Proximi sunt Episcopi, qui Tribunorum militarium locum sortiti, imperant etiam ipsi, nō totis castris, sed agmini quisq̄, suo. Siquidem in partem sollicitudinis, ut nostri loquuntur, vocati sunt, nō in plenitudinem potestatis. Sub his Presbyteri, quos Parochos dicimus, quasi quidā Centuriones singulis cohortibus præfunt; Diaconi, Subdiaconi, Lectores, atq̄, Administrati ceteri, vel signa atq̄, aquilas gerunt, vel tubis, ac tympanis accendunt ad prælium, vel huc atq̄, illuc celeriter discurrentes, mandata Imperatoris ac Ducum ad milites perferunt.

Porro Laici, hoc est, populus ipse fidelis, longè lateq̄, toto campo diffusus, atq̄, aduersus Diabolū sub Christi signis in acie constitutus, quasi quadratum agmen efficit, atq̄, statarias legiones. Omnes enim in Baptismo ad Christi militiam nomen dederunt, eiusq̄, caractere insigniti, Sacramentum perceperunt. Omnes per sacram confirmationē ad prælium inuncti, crucis signo muniti, atq̄, armis cælestibus donati instructiq̄, sunt.
Deni-

Deniq³, omnes de mensa Domini opulentissimo com-
 commeatu, amplissimaq³ mercedis pignore in Eu-
 charistia percepto, bellum aeternum Diabolo atq³
 omnibus eius copiis indixerunt.

Iam verò Regulares ac Monachi, neq³ uno in
 loco degunt, neq³ iisdem muneribus distinentur;
 sed alij in mōtib³ & turrib³ quasi vigiles qui-
 dam perpetuò excubant, & clamore propè assi-
 duo hostes exterrent; alij tanquam deuoti milites
 ante ipsam aciem longè progrediuntur, castraq³
 hostilia audacter infestant; quidam etiam sunt,
 quos Anachoretas nominare solemus, qui diuina
 quadam virtute praditi, seorsim à ceteris in a-
 perto campo, locisq³ desertis ad singulare certa-
 men hostem prouocant, nec rarò eundem Christi
 ope gloriosè prosternunt.

Hæc igitur est Ecclesia Dei viui, hæc sunt castra
 Sanctorū, tribus militum ordinibus ab ipsa Dei
 sapientia diuino planè consilio disposita atq³ di-
 stincta, quæ quidem licet aduersus omnes hosti-
 les acies insuperabilia atq³ inuicta consistāt, neq³
 ullam siue humanam, siue diabolicam vim sub o-
 mnipotentis Imperatoris presidio pertimescant:
 non tamē Satanæ sibi ipse deest, circuit, querit,
 obseruat, insidiatur, nullam nocendi elabi sine
 oportunitatem: non potest ille Dei exercitū pro-
 fligare, conatur tamen: non sperat victoriam, at

non desinit laceffere : non fundet vnquam Chri-
sti copias, nec delebit ; at confundere & pertur-
bare nouis ac variis stratagematum formis, &
libris, & sermonibus hæreticorū, non cessat. Hinc
enim hæretici huius temporis planè omnes Cle-
ricos cum Laicis ita confundunt, ut ne nomen
quidem Clericorum (de qua re paulò pòst age-
mus) superesse patiantur.

Designant illi quidem certos homines, quibus
docendi munus, Sacramentorumq; administra-
tionem permittunt, quos etiam Ecclesia Mini-
stros vocant : At eos nec populis cum potestate
præesse, nec legibus continentia astringi, nec à
tribunalibus politicis liberos esse volunt : Sed
Laicorum more, iungere connubia, filios procre-
are, seculi huius negotia exercere, ad forum &
iudicia pertrahi, inuitis etiam summis Antistiti-
bus, iubent. Nam de consecratione atq; vñctione
Pontificum, de tiaris, infulis, pedis, de pallis, tu-
nicisq; sacratibus, de corona capillorum, de reliquo
apparatu, qui ad officium exornandum Mini-
strorum Dei, atq; ad ornatum Ecclesiasticum à
cultu prophano distinguendum pertinet, nihil
confidenter aspernantur, ac de medio tollunt hæ-
retici, ac si ea certissimis rationibus, cum ne pro-
babiles quidem attulerint, superstitionem redo-
levi

lere Iudaicam demonstrassent. Monachos autem in vniuersum omnes, siue Anachoreta, siue Cœnobita illi sint, nec minus omnia *Monastica* instituta, ritus, vota, cōsuetudines, vestes, functiones, & ipsa etiam vocabula execrantur. Neq; aliud esse vult Calvinus lib. 4. *Instit.* cap. 13. *Monasteria Cœnobarum, nisi lupanaria sceleratorum, vel conuenticula schismaticorum: Anachoretas autem, Magdeburgenses Centuriatores Centur. 4. cap. 6. & 10. monstra quadam humana, vel vrsos potius, ac Mysanthropos appellandos censuerunt.*

Soli restant Laici, quibus etsi mirum in modum adulentur Lutherani, vt ea ratione maior Clericis ac Monachis consletur inuidia; veruntamen adsunt Anabaptista, qui nec Laicis parcunt, dum iurisdictione magistratus, magistratibus vrbes, urbibus genus humanum spoliant, atque ad eam formam regimen vniuersum reuocant, quæ non modo Reipublicæ ipsorum, sed ipsi etiam generi humano, si passim vsu recipiantur, extremam ruinam, atq; exitium possit afferre. Sed enim haud scio, plûsne Laicis Anabaptista noceant vexando, ac detrahendo; an cumulando, & blandiendo Lutherani. Detrahunt illi populo Christiano politicam potestatem, sine qua salus Reipublica terrena in apertum discrimen, interi-

interi-

interitumq; vocatur: Augent contra Lutherani eundem populum etiam Ecclesiastica potestate, ut nimirum ducantur Pastores ab ouibus, & imperent Imperatoribus milites, atq; interim pereat res Christiana, pereat Christi regnum, pereant anima, quarum salutem propria vita, & sanguine Dei Filius emerat.

Quæ cum ita sint, ad omnes pertinet, qui in Ecclesia Catholica Doctoris munere funguntur, impiis hereticorum conatibus, vel Satana potius consiliis & furori occurrere, & omnes Ecclesie partes, omnia membra, omnes ordines pro viribus protegere, ac tueri: à nobis verò non modo caritas Christiana, & onus à maioribus impositum flagitat, sed etiam cogit ordo disputationum, ut ad eas controuersias explicandas aggrediamur, quæ sunt de tribus illis Ecclesie partibus; id est, Clericis, Laicis, Monachis, ab hereticis huius temporis excitatæ. Quando enim pro capite militantis Ecclesie, proq; ipsa Ecclesia, tum in Conciliis congregata, tum etiam diffusa toto orbe terrarum, pro nostrarum virium tenuitate pugnauerimus: Illud unum est reliquum, ut pro membris eiusdem Ecclesie, pro nostra virili parte dimicemus, & Christo duce, atq; Imperatore, omnia hostium tela clypeo veritatis, & gladio verbi Dei discutiamus.

Ordo disputationis de Clericis.

IGITUR *disputatio de Clericis* (nam ab ea exordiendum esse, tum antiquitatis, tum etiam dignitatis ordo nos admonet) octo partibus continetur. **PRIMUM** enim, de ipso nomine Clericorum differendum erit. **DEINDE**, de vocatione, siue electione ad sacrum Ministerium. **TERTIO**, de distinctione, numero, & officio Ministrorum. **QUARTO**, de cœlibatu hominum sacratorum. **QUINTO**, de solennibus precibus, & laudibus, certis horis, certoq; ordine concinendis. **SEXTO**, de Ecclesiastica tonsura, vel rasura capillorum. **SEPTIMO**, de possessione temporalium bonorum, siue politico, siue Ecclesiastico iure acquiritorum. **OCTAVO**, de exceptione Clericorum à tribunalium civilium potestate. Nihil autem de Sacramento Ordinis, nihil item de Ecclesiastica Iurisdictione hoc loco dicendum erit, quòd ea partim ad questiones de Sacramentis, partim ad questiones de Pontifice, & Conciliis pertinere videantur.

LIBER